

TÜRÜK

Uluslararası Dil, Edebiyat

ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi

2018, Yıl:6, Sayı:15

Geliş Tarihi: 01.12.2018

Kabul Tarihi: 25.12.2018

Sayfa: 305-318

ISSN: 2147-8872

ÇOCUK EDEBİYATININ TEMEL İLKELERİ AÇISINDAN MUZAFFER İZGÜ'NÜN ÇOCUK ROMANLARINDAKİ KARAKTERLER*

Metin Akyüz**

Özet

Türk edebiyatında çocuk edebiyatı denildiğinde ilk akla gelen isimlerden biri Muzaffer İzgü'dür. Muzaffer İzgü'nün 88 çocuk kitabı bulunmaktadır. Bu kitapların 52'si roman, 36'sı hikâyeden oluşmaktadır. Bu çalışmada Muzaffer İzgü'nün çocuk romanlarındaki karakterler çocuk edebiyatının temel ilkeleri bakımından incelenmiştir. Çocuk edebiyatı eserlerinin seslendiği kitleden dolayı taşınması gereken birtakım özellikler bulunmaktadır. Bu özelliklerden biri de roman, öykü ve tiyatroların vaz geçilmezleri olan karakterlerdir. Çocuk, çocuk edebiyatı yapıtlarındaki karakterlerle bütünleşir. Bu karakterler çocuk için model olurlar. Bundan dolayı çocuk edebiyatı eserlerindeki karakterlerin belli özellikleri taşınması gerekmektedir. Bu çalışmada Muzaffer İzgü'nün roman karakterlerinin bu özellikleri taşıyıp taşımadığı araştırılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden belge inceleme yöntemi kullanılmıştır. Rastlantısal yöntemle seçilen 15 roman belge inceleme yöntemi ile çözümlenmiştir. Seçilen yapıtlar iki aşamada değerlendirilmiştir. Birinci aşamada romanlar karakter özellikleri açısından tahlil edilmiştir. İkinci aşamada ise "Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Yapıtlarını Değerlendirme Ölçeği" kullanılarak yapıtların nitelikleri puanlandırılmıştır. Karakterlerin kurgulanmasında çocuk gerçekliğine ve çocuğa görelilik ilkelerine uyulduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Muzaffer İzgü, Çocuk Edebiyatı, Çocuk Edebiyatının Temel İlkeleri.

* Bu çalışma "Muzaffer İzgü'nün Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatının Temel İlkeleri Açısından İncelenmesi" adlı basılmamış doktora tezinden üretilmiştir.

** Dr. Öğr. Üyesi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, orcid.org/0000-0002-7303-9243, akyuzmetin@yahoo.com

CHARACTERS IN CHILDREN'S NOVELS OF MUZAFFER İZGÜ IN TERMS OF BASIC PRINCIPLES OF CHILDREN'S LITERATURE

Abstract

Muzaffer İzgü is one of the first names that come to mind when it comes to children's literature in Turkish literature. Muzaffer İzgü has 88 children's books. 52 of these books are novels and 36 stories. In this study, characters in Muzaffer İzgü's children's novels were examined in terms of the main principles of children's literature. There are a number of features that children's literature works must carry due to the mass. One of these features are the characters whose novels, stories and theaters are indispensable. The child integrates with the characters in the works of children's literature. They become models for the child. Therefore, it is necessary to transport certain features of these characters. In this study, it was investigated whether the novel characters of Muzaffer İzgü carry these characteristics. The study was carried out by means of documentation, which is one of the qualitative research methods. Of the 52 children literature novels of Muzaffer İzgü, randomly selected 15 novels were analyzed through document analysis method. The selected works were examined in characters principles. Selected novels have been evaluated in two stages: In the first stage the novels were analyzed for character traits. In the second stage, "Children's and Youth Literature Rating Scale Artwork" nature of the work is scored using. It was determined that the principles of child reality and child-related principles were complied with in the construction of the characters.

Key Words: Muzaffer İzgü, Children Literature, Terms Of The Main Principles Of Children's Literature.

Giriş

Çocuk ve çocukluk kavramları, toplumsal ve dönemsel olarak farklı biçimlerde tanımlanmıştır. İçinde bulunulan toplumun ve yaşanan dönemin değer yargıları ve sosyo-kültürel özellikleri bu kavramların tanımlanmasında belirleyici olmuştur. Çocukluk kavramı ortaya çıkana kadar çocuğa yetişkinlerin gözüyle bakılmıştır. Çocuklar modern anlamda çocuk ve çocukluk kavramları oluşturuluncaya kadar da büyüklerden farklı olarak görülmemiş ya da idealize edilmiş figürler olarak değerlendirilmiştir (Tan,1993; Neydim,1998; Sever,2008). Modern anlamda çocuk ve çocukluk kavramını geliştiren ve onun tarihini yazan Aries'e göre bu kavramlar burjuvazi ve aristokrasiye özgü bir olgu olarak ortaya çıkmış ve öncelikle erkek çocuklarını kapsamıştır (Akt. Tan,1993). Yetişkinlerin dünyasının dışında bir çocuk gerçekliği kavramının ortaya çıkmasında modern toplum yapısının etkili olduğu görülmüştür (Postman,1995).

Çocuk olgusunun ortaya çıkmasında aydınlanmayla ortaya çıkan yeni yaşam tarzı ve bilimsel bakış açıları etkili olmuştur. Okul süresinin uzaması, oyuncak, oyun gibi kavramların üzerinde düşünülmesi çocuk kültürünün oluşmasını sağlamıştır. Çocuğun gelişimi, eğitimi ve

toplumdaki değerinin gözetilmesi çocuk gerçekliğini doğurmuştur. Bu kavramının oluşmasında ise çocuğun bilişsel gelişim özelliklerinin dikkate alınması etkili olmuştur (Onur,1993:5). Çocuk edebiyatı ürünlerinin verilebilmesi için çocukluk kavramının ortaya çıkışından sonra iki asır geçmesi gerekmiştir. Bu süre içindeki boşluk adaptasyon metinlerle doldurulmuştur. “Var olan bu boşluk önce genel edebiyat dizgesindeki çocuğa göreleştirilebilecek metinlerden yararlanılarak doldurulmaya çalışılmış ve sonrasında da çocuk edebiyatının oluşumu sağlanmıştır. Ülkemizde genel edebiyat alanından çocuk edebiyatına uyarlanan(indirgenen) ilk metinlerden bazıları Daniel Defoe’dan **Robinson Cruseau**; Cervantes’ten **Don Kişot**; Jonathan Swift’in **Guliver’in Gezileri**’dir. Daha sonraki süreçte masallar, destanlar, çocuğa göreleştirilmiş ve çocuğun yararına sunulmuştur” (Dilidüzgün, 2007: 67). Görüldüğü gibi çocuk edebiyatının ortaya çıkışında çocuğun özelliklerine göre düzenlenen edebiyat yapıtları yer almaktadır.

Geleceğin toplumuna ideolojik olarak egemen olabilmek için çocuk, her türden ideolojinin ilgi odağı hâline gelmiştir. Bu tür amaçlar, hem eğitimi hem de çocuk edebiyatını ideolojikleştirmiştir. II. Dünya Savaşı’nı da içeren dönemde, aşırı öğretici ve tek tip insan oluşturmaya dönük otoriter eğilimler doruk noktasına ulaşmıştır. Ancak tek tip insan yaratma çabası Batı’nın başına dert açmış ve savaş tüm kıtayı yerle bir etmiştir. II. Dünya Savaşı’ndan sonra eğitim ve edebiyat sistemi sorgulanarak çocuk gerçekliği ve eşitliğine dayanan bir edebiyat anlayışının geliştirilmesi gereği ortaya çıkmıştır. Batı çocuk edebiyatı, çocuğu kendi gerçekliği içinde değerlendiren bir anlayışla yeniden yapılandırmıştır. Dilidüzgün (2003: 66), çocuk gerçekliği kavramını şöyle açıklamaktadır: “Çocukluk kavramı daha çok aynı olgu karşısında çocukların yetişkinlerden farklı algı ve kavrama düzeyleri ile ilgilidir. Bu çerçevede çocuk gerçekliğini, çocukların gerçekmiş gibi alımladıkları şeylerde nesnel olmayan alımlama farklarının yakalanması biçiminde ele almak olasıdır.” Çocuklar için yapılan edebiyatın temel nitelikleri de çocuk gerçekliğinden yararlanarak çocuğa göre kurgulanmış yapıtlar olmalıdır.

Yetişkin okuru oluşturabilmenin yolu çocuk okurdan geçmektedir. Çocuk okuru oluşturmanın yolu ise çocuğa görelilik ilkesinden geçmektedir. Bundan dolayı çocuk edebiyatı yazarlarının, çocuğun dil gelişim evrelerini, ilgi beğeni ve gereksinimlerini iyi tanınması gerekir. Diğer taraftan da çocuklarla paylaşılmak istenen duygu ve düşünceler, çocukların doğasına uygun bir anlatım dili ile sunulmalı, dilimizin güzelliği ve kuralları anlatımın doğallığı içinde çocuklara duyumsatılmalıdır. Çocuk, okuduğu kitabın anlam evreninde kendi yaşantısından, yakın çevresindeki ilişkilerden örnekler bulabilmeli, bu örneklerden yola çıkarak daha özgün çıkarımlara kendisi yönelebilmelidir (Sever, 2000;644).

Alan uzmanları bu anlayışlardan hareketle çağdaş çocuk edebiyatının temel ilkelerini ortaya koymuşlardır. Bu ilkeler, dış yapı özellikleri, içyapı özellikleri ve eğitsel ilkeler üst başlıklarında toplanmıştır. Bu çalışmada Muzaffer İzgü’nün çocuk romanları karakter özellikleri bakımından çocuk edebiyatının temel ilkelerine uygunluk gösterip göstermediği araştırılacaktır.

Çocuk Edebiyatında Karakter

Karakter (İnsan dışındakiler için eyleyen terimi kullanılacaktır.), olay örgüsüne dayanan öykü, masal, roman ve tiyatro gibi türlerin en önemli öğeleri arasında yer almaktadır. Sever (2003: 63), karakteri şu şekilde tanımlamaktadır: “Karakter, sanatçının yarattığı; duygu, düşünce ve tutku yönleriyle geliştirdiği, gerçek yaşamdan da esinlenerek deneyimiyle, birikimiyle, kendine özgü duyarlılığı ile biçimlendirdiği bir kişiliktir.” Söz konusu çocuk edebiyatı olduğunda öykü ve romanlardaki karakterler daha çok önem taşımaktadır. “Çocuk, kişiliğinin gelişiminde bir modelle kendini özdeşleştirir. Bu model başlangıçta anne baba iken zamanla yerini kitap kahramanlarına bırakır” (Yavuzer, 1999: 202). Bu yüzden çocuk kitaplarında yer alan karakterlerin çocuğun ruhsal ve fiziksel gelişimini destekler nitelikte olması gerekmektedir. Saltık (2016 :31), başarılı karakterlerin çocuk üzerindeki etkilerini şu şekilde belirtmektedir: “Nitelikli bir çocuk kitabında özellikleri iyi çizilmiş karakter okurun kahramana öykünmesinde önemli bir etkidir. Kahramanın olaylar karşısında takındığı tavır, sorunun çözümü için geliştirdiği yöntem ya da yöntemler çocuk okurun karaktere yaklaşmasında önemli bir etkidir. Kahramanın davranış ve eylemleri çocuk okura benzer olaylar karşısında ne yapması, nasıl davranması gerektiğine ilişkin ipuçları sunar. Böylece çocuğun kendine olan güven duygusu gelişir.”

Sever (2008: 77), çocuk edebiyatının temel ilkelerine uygun bir biçimde geliştirilen karakterlerin önemini şu şekilde vurgulamaktadır: “Çocukların eğlenme, keşfetme ve devinme gerçeği ile uzlaşan, bu gerçeğe uygun karakterlerle çocuğun karşısına çıkan kitapların, çocuklar üzerinde kalıcı izler bırakarak yeni okuma eylemlerine kaynaklık ettiği bilinmektedir.”

Yöntem

Muzaffer İzgü'nün çocuk romanlarında yer alan karakterlerin çocuk edebiyatının temel ilkeleri açısından incelenmesini amaçlayan bu çalışma var olan bir durumu olduğu biçimiyle betimlemeyi amaçladığından tarama türünde bir araştırmadır. Muzaffer İzgü'nün çocuk edebiyatı alanında 88 kitabı bulunmaktadır. 88 kitap, tür bakımından öykü (52) ve roman (36) biçiminde dağılım göstermektedir. Bu çalışma rastgele yöntemle seçilen 15 romanın incelenmesinden oluşmaktadır. İncelenen eserler tablo1'de gösterilmiştir.

1. Bisikletim Vız Vız	9. Ökkeş Bahçıvan
2. Armutçu Ayı	10. Sarı Şapkalı Kardan Adam
3. Hayri Potur Harry Potter'e Karşı	11. Uçan Eşek
4. Eşeğin Türküsü	12. Bülbül Düdük
5. Çizmeli Osman	13. Konuşan Balon
6. Korkak Kahraman	14. Kızılderili Çocuklar
7. Kahraman Kuçu	15. Karlı Yollarda
8. Kara Pamuk	

Tablo 1:Örnekleme Yer Alan Romanların Listesi

Muzaffer İzgü'nün belirtilen romanlarının incelemesi iki aşamada gerçekleştirilmiştir: Birinci aşamada betimsel çözümleme yapılmıştır. İkinci aşamada ise betimsel çözümler yoluyla elde edilen bulguları, sayısal sonuçlar düzleminde de yorumlayabilmek amacıyla Sever (2014) tarafından geliştirilen "Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Yapıtlarını Değerlendirme Ölçeği" izin alınarak bu çalışmada kullanılmıştır. Bu ölçek kullanılarak Muzaffer İzgü'nün çocuk roman karakterlerinin çocuk edebiyatının temel ilkelerine uygun olup olmadığını değerlendirmek için aşağıdaki denenceler doğrultusunda incelemeler yapılmıştır* :

1. Karakter davranışlarıyla mı geliştirilmiştir?
2. Karakter konuşmalarıyla mı geliştirilmiştir?
3. Karakter hem davranışlarıyla hem de konuşmalarıyla mı geliştirilmiştir?
4. Karakter fiziksel özellikleriyle mi geliştirilmiştir?
5. Karakter devingen ve tutarlı mıdır?
6. Karakterin yaşadıkları olaylar ve çevrelerindeki etkileşimler sonucu yaşadıkları değişim(ler) inandırıcı mıdır?
7. Karakterler çocuğun okumayı istekle sürdürmesini sağlayacak nitelikte midir?
8. Kitaptaki diğer karakterler, çocuğun yaşam ve insan gerçekliğini anlaması için sezinletici dönütler sunmakta mıdır?
9. Kitaptaki kahraman sayısı çocuğun özdeşim kurmasına elverişli midir?
10. Kahraman, çocuğun özdeşim kurabileceği özellikler taşımakta mıdır?
11. Kahraman, ulaştığı başarıları gerçekten hak etmekte midir?
12. Kahramanın davranışlarında rastlantıya yer verilmekte midir?
13. Kahramanın eylem ve davranışları insan gerçekliğine ilişkin dönütler sunmakta mıdır?
14. Kahraman ve karakterler arasındaki çatışma ve çözümlerin kurgulanışı; çocukların yaş ve deneyimlerine koşut olarak yaşam ve insan gerçekliğine yönelik yaşantılar edinebilmelerine olanak sağlamakta mıdır?
15. Bir bütün olarak kahramanın eylem ve davranışları, yazınsal bir kurgunun yapılandırılmasına olanak sağlamakta mıdır?

İncelemede kullanılan ölçek, beşli likert tipi ölçektir. Ölçekte yer alan puanlamalar; çok iyi (5), yeterli (4), kısmen yeterli (3), yetersiz (2), çok yetersiz (1) biçiminde yapılmıştır. Bu ölçeğe göre araştırmada incelenen 15 yapıtın alabileceği en düşük puan 15 iken en yüksek puan 75 olabilmektedir. Puan aralığı hesaplanırken en yüksek değerden en düşük değer çıkarılarak beşe bölünmektedir. Bu hesaplamayla ölçeğin puan aralığı 12 çıkmıştır. Bu puan aralığına koşut olarak da aşağıdaki puan tablosu ortaya çıkmıştır.

1. Aralık(Çok yetersiz)	15-26
2. Aralık (Yetersiz)	27-38
3. Aralık (Kısmen yeterli)	39-50
4. Aralık (Yeterli)	51-62
5. Aralık (Çok iyi)	63-75

Tablo 2: Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Yapıtlarını Değerlendirme Ölçeği Puan Aralığı tablosu

* Bu sorular Sever tarafından hazırlanan "Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Yapıtlarını Değerlendirme Ölçeği"nden alınmıştır.

“Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Yapıtlarını Değerlendirme Ölçeği” adlı likert tipi ölçekle elde edilen verilerin güvenilirliğini kontrol etmek için ise puanlayıcılar arası tutarlılığa bakılmıştır. Bunun için “güvenirlilik = uzlaşma sayısı/uzlaşma + uzlaşmama sayısı” formülü kullanılmıştır (Tavşancıl ve Aslan, 2001: 81). Yapılan hesaplama sonucunda kodlayıcılar arasındaki tutarlılık 88 çıkmıştır.

Çözümleme

Muzaffer İzgü'nün eserlerinde karakterler karşıtlıklar üzerinden geliştirilmiştir. Bu karşıtlıklar iyi - kötü, olumlu - olumsuz kavramlarıyla açıklanabilir. Bu karşıtlıklar, toplumsal düzeyi yansıttığı gibi karakterlerin kişilik özelliklerinin bir parçası olarak da görülebilmektedir. Toplumsal konuları ele alan romanlardaki karakterlerin davranışlarının olumluluk olumsuzluk durumları sömüren-sömürülen ilişkisiyle açıklanmaya çalışılmıştır. “Kara Pamuk”, “Karlı Yollarda” “Bülbül Düdük” ve “Çizmeli Osman” adlı romanlarda bu kavramlar ön plana çıkmaktadır. İyi karakterler, emekleriyle hayatta kalmaya çalışırken, kötü karakterler çalışanların emeklerinin karşılığını vermeyen kişiler olarak kurgulanmıştır. İyiler iyi, kötüler kötü sınırları dışına çıkamayan tiplerden oluşmaktadır. Tip düzeyinde kurgulanan bu kişiler değişim yaşamazlar. *Kara Pamuk* romanı çocuk romanından çok ana kişisi çocuk olan ideolojik roman özelliği göstermektedir. Yapıtın ana kişisi ve anlatıcısı Rayifo'dur. Rayifo, okuma yazması olmayan, okuma yazmayı öğrenmesi de mümkün görünmeyen, bir dağ köyünde doğmuş yoksul bir çocuktur. Dünyadaki olup bitenden haberi olmayan 11 yaşındaki bu çocuk, babası ölünce “evinin eri” olmuştur. Rayifo çocukluğunu bir tarafa bırakarak anne ve kardeşini sahiplenmiştir. O, daha çok bir gözlemci gibi sunulmuştur. Olaylar karşısındaki duygu ve düşünceleri işlenmemiştir.

Benzer özellikler *Çizmeli Osman* romanı için de geçerlidir. Romanın anlatıcısı ve ana eyleyeni çizmedir. Çizme yoksulluğun simgesi olarak kullanılmıştır. O, emeğinin karşılığını alamayan işçiler tarafından üretilip yine yoksullar tarafından giyilmektedir. Yazın sıcak, kışın soğuk tutan ve sadece ayağa bir şey batmasını engellemekten başka bir işe yaramayan bir giyittir. O çizmeyle bütünleşen Osman ise zor durumda olan iyilerin temsilcisidir. Bu yapıtta Osman fiziksel özellikleriyle yer almaktadır: “Kara saçlı, yeşil gözlü, topacık başı, çıkık yanakları... Burnu hamurdan kondurulmuş gibi apak hamur parçası...”(İzgü, :36) Bu betimlemeler yoksulluğun sunumu gibi aktarılmıştır. Zengin çocuklar sarı saçlıdır. “O arabalarda çok iyi giysili adamlar, çok iyi giysili kadınlar vardı. Bazen arabanın arkasında sarı başlı çocuklar da görüyordum.”(İzgü, 22) Bu algı anlatının sonunda da Recai ve Suzan çiftinin konuşmalarıyla da sürdürülmektedir. “ ‘Aa,’ dedi, ‘Adı Osman mı, niçin Korhan değil, Görkem değil, Tanju değil?’”(İzgü,81) “Kadın Osman’ın saçına el attı: ‘Ayol bunun saçları da sarı değil,’ dedi.”(İzgü, 82) Osman’ın ailesi yoksul insanların yaşam koşullarını ve özelliklerini taşımaktadır. Elindekilerle yetinen kişilerdir. Örneğin, bayram günü Osman ablasıyla gezmeye çıkar. Gezerken Hamza’ya balon alırlar. Aldıkları balon eve gelinceye kadar Osman’ındır, eve geldiklerinde Hamza’nın. Osman’ın yaşadığı mahallede evler, insanlar ve yaşamlar birbirine benzemektedir. Osman yaşananların bilincinde değildir: Kardeşi Hamza’nın hastalığının da farkında değildir, kendisinin satıldığını da.

Anne ve baba da Hamza'nın hastalığı karşısında silikleşmiş kişiler olarak sunulmuştur. Acılarını tepkisizlikleriyle yaşamaktadırlar. Halil, Hamza için Osman'dan vazgeçtiğinde de duygularını yansıtamamıştır. Duygularını yoğunluğuna yaşayan tek karakter anne Güllü'dür. Roman kişileri duygu, düşünüş, davranış ve tutumlarıyla geliştirilmemiş aktarılmıştır. Kahraman çocukların özdeşim kurabileceği özellikler taşımamaktadır. Çocuk karakterler yoksulluk ve haksızlıkların etkisinin gösterildiği bir araç olarak kullanılmıştır. Kahramanın ulaştığı bir başarı yoktur. Çizmeli Osman bir kaybediş öyküsüdür.

Ana kahramanı ve anlatıcısı Cemşit olan *Karlı Yollarda* adlı roman da iyi ve kötü karşıtlığından hareketle toplumsal konulara yönelmiştir. Cemşit, kusursuz bir kahraman değildir. Duygu düşünce ve korkularıyla insan gerçekliğini yansıtan bir karakterdir. O zor koşullarda sorumluluk üstlenebilen bir çocuktur. Sorumluluk almayı isteyerek kahraman kimliği kazanabilmektedir. Cemşit'in babası Cuma, köydeki gizli akılcı adamdır. Koşulları zorlamadan, yaşamı değiştirmek için çaba harcamadan farklı yaşayan kişidir. Köylülerin genel kabullerine itibar etmemektedir. Karısının hastalanmasıyla farklı olduğunu göstermeye başlar. Askerdeyken sıhhiye erliği yaptığı için hastalıklarla ilgili farklı düşüncelere sahiptir. Hastalığı bir kader olarak görmez, yollara düşer ve gerekli olan ilacı getirerek hastayı iyileştirir. Karakterler duygu, düşünüş, davranış ve tutumlarıyla değişime uğramaktadırlar. Kaybetme korkusu kahramanları harekete geçirir. Böylelikle olayların akışında değişim ortaya çıkar. Kahramanlar, anlatı boyunca değişime uğramaktadır. Bu değişimler kahramanın içinde bulunduğu koşullardan ve kahramanın kendi iradesinden kaynaklanmaktadır. Cemşit, yüklenmiş olduğu sorumluluklar bakımından çocukların özdeşim kurabileceği özellikler taşımaktadır. Ulaştığı başarı kendi çabası ve babasıyla kurduğu dayanışma sonucu olduğu için bu başarıyı hak etmektedir.

Bülbül Düdük romanı ise köy kent karşıtlığı içinde duygusal çatışmalarını yaşayan Mirza'yı ele almaktadır. Mirza insan ilişkilerinden doğaya ve geçmişine bağlılığıyla bir romantik karakter özelliği göstermektedir. Mirza iç dünyası ve tepkileriyle geliştirilmiş bir karakterdir. Romanın diğer kişileri Mirza'nın yaşadığı çevreyle bağlantısını kurmak için yer almaktadır. Köy çevresiyle ilişki kurmasında Derviş, Hayran Emmi; kent yaşamıyla ilişkilerini ise Mahmut ve Kerim Emmi sağlar. Bu doğrultuda da Kerim Emmi'nin tanımlaması şu şekilde yapılmaktadır: "Bana, 'Sen köyünü unut' diyen emmi "(İzgü,1990:132).

İzgü, karakter odaklı romanları olan bir yazardır. On kitaptan oluşan Ökkeş serisi bu düşüncüyü kanıtlayan en güzel örneklerinden birini oluşturmaktadır. Yazar, Ökkeş'i değişik maceralar içine sokarak onun aracılığıyla çeşitli anlatılar oluşturmuştur. *Ökkeş Bahçıvan* romanında da umut ve gayretin kazanımları ele alınmıştır. Bu romanda da karşıtlık ilişkilerinden yararlanılmıştır: Bir tarafta umudu, çabayı ve emeği veren Ökkeş ve ailesi; diğer tarafta ise verilen emeği küçümseyerek psikolojik engel olan köylüler yer almaktadır. Ökkeş ve ailesi başarılacak bir işi başardıkları için kahraman özelliği kazanmayı hak etmektedirler: Onlar bütün yoksunluklarına karşın doğa ve diğer insanlar karşısında zafer kazanan kahramanlardır. Ökkeş ve ailesindeki karakterler daha eylemleri ve konuşmalarıyla geliştirilmiştir. Ökkeş küçük yaşta annesini kaybetmiş bir çocuktur. Sık sık anne özlemi

çekmektedir. Ökkeş karakteri geliştirilirken yer yer yazar tanımlamasına da yer verilmiştir. “Ama Ökkeş hareketli bir çocuktur. Odanın içinde olsun, kalkmayı hareket etmeyi, oynamayı, çalışmayı severdi.” (İzgü,2005:4)

Bir başka umut ve çalışkanlık konusu üzerine kurulu roman da *Bisikletim Vız Vız*’dır. Dar gelirlili bir ailenin oğlu olan Ali’nin hayallerini bisiklet süslemektedir. Ancak bunun için Ali’nin bütün yaz çalışması gerekmektedir. Bu romanda umudunu çalışkanlıkla birleştirerek hayallerine kavuşan iki çocuğun hikâyesi anlatılır. Romanın kahramanları olan Ali ve Hilmi benzer özellikler göstermektedir. Her ikisi de ideal çocuk tipini temsil etmektedir. Neredeyse kusursuzdurlar. Ali, yazarın çocuk okur için tasarladığı örnek bir figürdür. Ali ile Hilmi çalışkan, sorumluluk sahibi ve ailelerine destek olan çocuklardır. Ali karakteri anlatı içinde değişik biçimlerde geliştirilmiştir. Romanın hemen başında yazar tarafından Ali ile ilgili bir ön bilgi verilerek tanıtılmıştır. Öğretmenin konuşmaları Ali’yi okura hazır bir kişilik olarak sunar: “Çocuklar, Ali çok çalışkan bir çocuk”(İzgü,2008:5). Karakterler karşıtlık ilişkileri içinde geliştirilmiştir. Çalışkan Ali ve Hilmi’nin karşısına tembel ve büyüklerinin sözünü dinlemeyen Hamza, Nedim ve Murat konulmuştur. “Ali ona çok kez: ‘Bak Hamza, öğretmenimizin verdiği ödevi yapmazsan, sınıfta kalırsın. Yılsonunda biz gülerken sen ağlarsın...’ demişti ama bu sözler Hamza’nın bir kulağından girip, bir kulağından çıkmıştı.”(İzgü,2008:8) Büyüklerinin sözünü dinlemeyip, derslerini çalışmayan Hamza cezasını çeker ve hatasını anlar. “Ali, Hamza’nın yanına yaklaştı. Hamza; ‘Keşke seni dinleseydim...’dedi. ‘Şimdi ben bu karneyi nasıl anneme babama gösteririm? Sınıfımı geçseydim babam bana bisiklet alacaktı. Şimdi bisiklet de almaz...’”(İzgü,2008:8) Ali de Hilmi de herhangi bir değişim yaşamamıştır. Karakterler devingen özellikler taşımamaktadır.

Karakter odaklı romanlardan biri de *Hayri Potur Harry Potter*’e Karşı’dır. Romanın ana karakterlerini Hayri Potur ve babaanne oluşturmaktadır. İyi kötü karşıtlığı içindeki iyi tarafını oluşturan ikilidir. Babaanne doğduğu andan itibaren Hayri’nin bütün yaşamında etkili olan sıra dışı, yaşlı karakteri karşılamaktadır. O, Hayri’nin en yakın arkadaşıdır. Yaşı bakımından olmasa da davranışları bakımından Hayri’ye en yakın olan kişidir. Hayri’nin fiziksel özellikleri üzerinde pek durulmasa da Harry Potter ilişkisinden yararlanılarak tanımlanmıştır. Hayri, fiziksel özellikleri bakımından benzerlik gösterirken zihin olarak Harry’nin alternatifi olarak tasarlanmıştır. Harry Potter’a karşı oluş bu zihinsel farklılıktan kaynaklanmaktadır. İzgü, Harry Potter’ın üstün karakter özelliklerinin karşısına insancıl özellikleriyle ön plana çıkan alternatif bir karakter yaratmaya çalışmaktadır. Kendisini düşlerle besleyen Hayri Potur’un fantastik öykü yarışmasında birincilik ödülü alması da kendi becerileriyle tanımlanan çocuk vurgusunu göstermektedir. Karakterler anlatı boyunca bir değişim göstermezler. Kitapta ideal, kusursuz çocuk ve yetişkinlere yer verilmiştir. Kötüyü simgeleyen Valdemort ise tam kötüdür.

Korkak Kahraman da karakter odaklı romanlardan biridir. Romanın ana karakteri olan Şemsi yalnızca korku duygusuyla bütünleşmiş bir kahraman olarak kurgulanmıştır. Şemsi’nin duygu, düşünüş ve eylemlilik biçimlerini de bu duygu yönlendiricidir. Şemsi’de yer alan korku duygusu nedensizdir. Bu duygunun oluşumu ve gelişimi hakkında herhangi bir sürece yer verilmemiştir. Çocuklardaki gereksiz korkuların örnekleme gibidir. Kahraman, her

çocuğun yaşayabileceği türden korkuları yaşadığı için çocukların özdeşim kuracağı nitelikler taşımaktadır. Kahramanın bu korkuları gereğinden fazla büyütmesi yaşamsal ihtiyaçlarını yerine getiremeyecek duruma düşmesine neden olmaktadır. Bu durum Şemsi'nin annesinin yükünü artırır. Korkularıyla yüzleşmesi için annesi onu evden atar. Çünkü Şemsi'nin korkularını yenmeden bir hayat sürmesi mümkün değildir. Şemsi anlatı boyunca yaşadıklarıyla çeşitli değişimler yaşar. Ancak bu değişimler kahramanın iradesi doğrultusunda olmamaktadır. Rastlantıların katkısı daha fazladır. Bu yönleriyle Keloğlan masallarını hatırlatan “iyi adamın şansı” etkeni olayların gelişiminde etkili olmaktadır. Bu özellikler bakımından kahraman ulaştığı başarıları hak etmemektedir.

Konuşan Balon, kahramanı cansız bir varlık olan karakter odaklı romanlardan biridir. Anlatının çocuk karakteri Pembe Kız'dır. Pembe kız yaşıyla orantılı olarak insan dışındaki varlıklarla da iletişim kurabilmektedir. Kaşıktan balona kadar her şey Pembe Kız ile konuşabilmektedir. Annesine balonu aldırması da zekice bir tutumun sonucunda gerçekleşir. “Bana balon alır mısınız?” diye sorarak değil, kırmızı balonun diğer balonlarla konuştuğu iddiasıyla annesini balon almaya ikna eder. Pembe Kız ideal çocuk tipini temsil etmektedir. Zekidir, uyumludur, uyulması gereken kurallara uyar. Elma çöpünü ve peçeteyi çöp sepetine atar. Sokaktan eve gelince ellerini sabunlar. Annesine yardım eder. Düşlerinde de iyiliksever, paylaşıcı çocuğu örneklemiştir. Pembe Kız devingen bir özellik göstermemektedir. Yapılması gerekeni yapan ideal bir çocuk olarak tasarlanmıştır. Anne de ideal bir yetişkindir. Neredeyse kusursuzdur. Kızına bir anneden daha çok bir pedagog gibi yaklaşmaktadır. Bir taraftan Pembe'nin isteklerini yerine getirirken bir taraftan da onun yapabileceği işleri yaptırmaktadır.

Kahraman Kuçu, ana eyleyeni köpek olan bir romandır. Ali, Kuçu'yu daha yavruyken yaramaz çocukların elinden kurtaran sorumluluk sahibi, vicdanlı bir çocuktur. Kuçu'yu çocukların elinden kendi gücüyle kurtaramayınca babasının yardımına başvurur. Ali, ideal çocuk tipini sergilemektedir. Anlatıcı tarafından tanımlanarak geliştirilir: “Ali, öğretmenin vermiş olduğu ödevleri bir an önce yapmak için sabırsızlanıyordu”(İzgü,2007:10). Görev ve sorumluluklarını yerine getirme isteğiyle dolu bir çocuk betimlemesi yapılır. Uslu bir çocuktur ve yaramazlardan uzak durmayı tercih etmektedir. “Bu yaramaz çocukları sevmediği için, geriye dönmeyi, yolunu değiştirmeyi düşündü” (İzgü,2007:10). Kuçu da kusursuz iyi olandır. Köpek olmasına karşın asla olumsuz davranış sergilemez. Hırsız yakalayıp Ömer'i dereden kurtarmasıyla da kahramana dönüşür. İyinin karşısına konulan karakterler de “mahallenin yaramaz çocukları” biçiminde tanımlanmıştır. Bu çocuklarda nedensiz bir kötülük bulunmaktadır. Onların kötülük vurgusu yavru köpeğe uyguladıkları şiddetin anlatılması yoluyla sunulmaktadır. Kuçu'ya kötü davranan çocuklar daha sonra iyi olmaya başlarlar. Söz dinlemeyen Ömer yaptığından pişman olmuştur. Bu değişimler de deneme yanılama yoluyla elde edilmiştir. Karakterler anlatıcının açıklamalarıyla tanımlanmaktadır. Kuçu'nun düşünceleri insan gibi aktarılmıştır. “ ‘Ah ah, anneciğim olacaktı ki şimdi burada, bakalım bana elinizi sürebilir miydiniz? Sizi kocaman dişleriyle parçalar, yanıma yaklaştırmazdı’ dedi”(İzgü,2007:6). Aynı yaklaşım anlatının ilerleyen bölümünde de sürdürülmektedir. “Kuçu, boynuna geçirilen kırmızı kurdeleye sevinçle baktı”(İzgü,2007:50).

Hem Ali hem de Kuçu ulaştığı başarıları hak etmektedir. Ali başarıyı sevgiyle yakalamaktadır. Kuçu'ya sevgisini vererek onun dostluğunu ve desteğini kazanmıştır.

Sarı Şapkalı Kardan Adam, ana eyleyeni cansız bir kardan adam olan bir romandır. Cansız kardan adama can veren çocuk karakter ise Tanay'dır. Tanay, çocuk ve çocukluğun düş ve düşünce yapısına uygun bir özellik taşımaktadır. Karın yağmasını sadece kendi eğlencesi için ister. Rüyasında kuşlarla yaptığı konuşmalardan sonra karın olumsuzluklarının da farkına varır. Bundan sonra da karla ilgili düşüncelerinde değişiklikler meydana gelir. Tanay ve arkadaşlarının oyun oynarken yaşadığı coşku çocuk gerçekliğine uygundur. Kar ve soğuktan etkilenen diğer canlıların farkına vararak hayvanları korumak istemesi bakımından çocuk okurun özdeşim kurabileceği özellikler taşımaktadır. Tanay, romanın sonuna doğru daha duyarlı bir karaktere dönüşür. Kendi eğlencesi için istediklerinin başkalarını zor durumda bırakabileceğinin farkına varır. Tanay arkadaşlarıyla yaptığı kardan adam yapma yarışmasında başarılı olmuştur. Bu başarıda çocukların yaratıcılıkları, yarışma süresince sürdürülen dostça rekabet ve verilen emek etkili olmuştur.

Eşeğin Türküsi adlı romanın ana eyleyenleri artık iş yapamayacak kadar yaşlı olan iki eşektir. Kulağikesik, sahibi onu gözden çıkarıncaya kadar yıllarca sahibine hizmet vermiş bir eşektir. Sonunun geldiğini anlayınca kendisi için yaşamaya karar verir ve kaçar. Yılkılık da yaşlanınca sahibi tarafından doğaya salınmış bir eşektir. Her ikisi de fiziksel bakımdan yaşlı, güçsüz ama yaşama isteğiyle dolu iki eşektir. Eyleyenler devingen özellikler taşımaktadır. Geçte olsa hayatlarıyla ilgili kararlar alarak bütün güçlüklerine göğüs gerdikleri bir hayatı seçmişlerdir. Seçtikleri yaşam biçiminde etkin bir rol alarak hayatta kalmayı başlamışlardır. Eyleyenler eylemleriyle geliştirilmişlerdir. Kulağikesik, doğaya çıktığında karşılaştığı canlılar ise onun yaşama sevincinin göstergeleri haline gelmektedir. Yaşama sevincinin etkisiyle geliştirilen tutum Kulağikesik ile Yılkılık'ın başarıya ulaşmasını sağlamaktadır. Sorunlar karşısında dayanışmanın tercih edilmesi başarıların elde edilmesini anlamlı kılmaktadır.

Kızılderili Çocuklar adlı romanın ana karakterleri Kaan ve Yasemin adlı kardeşlerdir. Bu iki anlatı kişisi de neredeyse kusursuz olarak tanımlanmıştır. Düzeylerinin üstünde becerilere sahiplerdir. Yasemin 3. sınıfa gitmesine rağmen 5. sınıfa gidenler kadar güzel resim yapabilmektedir. Sorumluluk sahibidir. Okula gitmeden önce kendisinin ve kardeşinin yemeğini hazırlayan örnek bir abladır. Kaan'ın tek kusuru tatlıya olan düşkünlüğü gösterilmiştir. Her fırsatı değerlendirerek gereğinden fazla tatlı tüketmektedir. Onun için de sürekli kaşınır. Kaan da bu olumsuz özelliğinin dışında başarılıdır. Sınıflarında okumayı ilk öğrenen öğrencidir. "İlk olarak onun elması kızarmıştır." İzgü, karakterlerinin fiziksel özellikleri üzerinde herhangi bir belirlemede bulunmamıştır. Sosyal özellikleri bakımından her şeyde tutumlu olmak zorunda olan dar gelirli bir ailedir. Dayılarının geleceği haberi iki kardeşin hayatlarına heyecan katar. Dayılarının ne hediye getireceğine yönelik beklentiler çocuk gerçekliğine uygun bir şekilde dile getirilmiştir. Gelen hediye mutluluğunu ve coşkusunu yaşamak da çocuk gerçekliğine uygun bir şekilde anlatılmıştır. Gelen hediye Kızılderili çadırıdır. O çadırda birlikte çocukların yaratıcılıklarını ortaya koyacakları oyunlar oynanmaya başlar. Bu oyunlar çocuk okurun ilgisini çekecek niteliktedir.

Uçan Eşek adlı romanın ana eyleyeni Türkücü adlı bir eşektir. Kentte yaşayan Murat ilk kez köy hayatıyla tanışır. Bu hayatı tanınmasında ona Haydar yardımcı olur. Murat, her durumda başarılı olan, sorumluluk sahibi olan ideal çocuk tipini sergilemektedir. Haydar ise uyucu, tembel ve yemek yemeyi seven bir çocuktur. Algılama düzeyi mizahi bir tipe uygundur. Bu özellikleriyle Karagöz'ü çağrıştıran bir tip gibidir. Yanlışlıklar onun üzerinden anlatılmaktadır. Murat'la karşıt özellikler taşımasına karşın iyi bir çocuktur. Murat ona yol göstererek onun hayatını düzenler. Türkücü ile bir yarışa katılarak birinci olurlar. Türkücü'nün birinci olabilmesi için yaptıkları mücadele ve verdikleri emek ulaştıkları başarıyı hak etmelerini sağlamaktadır. Başarıya ulaşmada emeğin yanında sevginin de gücü vurgulanmıştır.

Armutçu Ayı romanı da armut seven bir ayı ile yolları kesişen Orhan ve Burhan kardeşler üzerine kuruludur. Bir ormancının çocukları olan Orhan ve Burhan, annelerinin ölümünden sonra babalarıyla birlikte ormandaki kulübede yaşamaya başlarlar. Her ikisi de uyumlu, sorumluluk sahibi, ideal çocuk figürünü temsil ederler. Annelerinin ölümünün ardından ormana geldiklerinde ilk sordukları soru soru “Ya okulumuz babacığım?”(İzgu,2010: 6) biçiminde olur. Bu ideal çocuk her ne olursa olsun okulundan, eğitiminden ödün vermeyen çocuktur biçiminde bir algı oluşturulmaktadır. Romanın diğer önemli karakteri Memiş Dayı'nın tüm nitelikleri hemen romanın başında anlatıcı tarafından ortaya konulur. Memiş Dayı da ideal yetişkin karakterini sergilemektedir: “Orman bekçisi Memiş Dayı'yı yörede herkes severdi. O da herkesi sever, hele çocukları Orhan'la Burhan'ı canı denli severdi”(İzgu,2010:5). Hayvan insan dostluğunu ortaya koyan diğer eyleyenler ise Midilli ve Kocaoğlan'dır. Bütün çocukların ilgi ve sevgiyle yaklaştığı Midilli, hayvan sevgisini ve çocuğun ilgisini çekmek için konulan bir figürdür. Korku uyandıran ayı figürüne ise sevgi dolu bir yaklaşımla okura sunulmuştur. Karakterlerin hiçbiri devingen özellikler göstermemektedir.

Sonuç

Bu çözümlenmelerden sonra karakterlerle ilgili bulgular değişik başlıklar altında gruplandırılabilir: Muzaffer İzgü'nün romanlarında yer alan karakterler (eyleyenler) şu alt kategorilerde toplanmaktadır: Hayvanlar, çocuk karakterler ve diğerleri. Muzaffer İzgü'nün romanlarındaki karakter (eyleyenlerin) dağılımı tablo 3'te gösterilmiştir.

Hayvan		Çocuk		Diğerleri	
F	%	F	%	F	%
5	22.72	15	68.19	2	9.09

Tablo 3: Karakterlerin (Eyleyenlerin) Dağılımı tablosu

İzgu'nün romanlarında çocuk karakterler önemli yer tutmaktadır. Hayvanlar ise ana eyleyen olabildiği gibi çocukların en iyi arkadaşları olarak da yer almaktadır. Hayvanlar özellikle yoksul çocukların yaşamının mutluluk motifi olarak kullanılmıştır. Çocuk karakterin en önemli mutluluk kaynağını bu dostluk oluşturmaktadır. Hayvanlarla kurulan ortak yaşam alanı yoksul ya da kırsal alan yaşam biçimini simgelemesi açısından da önem taşımaktadır.

İzgü'nün romanlarında çocuk-yetişkin çatışmaları yeterince yer almamaktadır. Çocukların yanında onları anlayan ve destekleyen anne-baba, anneanne, babaanne ya da bir dede bulunmaktadır. Çocuklar ile yetişkinler arasındaki en önemli sorunu yoksulluk oluşturmaktadır. Karakterlerinin tamamı ya yoksul ya da dar gelirli yetişkin ve çocuklardan oluşmaktadır.

	KARAKTER VE KAHRAMAN	Toplam
1	Karakter davranışlarıyla geliştirilmiştir	40
2	Karakter konuşmalarıyla geliştirilmiştir.	41
3	Karakter hem davranışlarıyla hem de konuşmalarıyla geliştirilmiştir.	45
4	Karakter fiziksel özellikleriyle geliştirilmiştir.	20
5	Karakter devingen ve tutarlıdır.	29
6	Karakterin yaşadıkları olaylar ve çevrelerindeki etkileşimler sonucu yaşadıkları değişim(ler) inandırıcıdır.	41
7	Karakter / karakterler çocuğun okumayı istekle sürdürmesini sağlayacak niteliktedir.	48
8	Kitaptaki diğer karakterler, çocuğun yaşam ve insan gerçekliğini anlaması için sezinletici dönütler sunmaktadır.	45
9	Kitaptaki kahraman sayısı çocuğun özdeşim kurmasına elverişlidir.	39
10	Kahraman, çocuğun özdeşim kurabileceği özellikler taşımaktadır.	45
11	Kahraman, ulaştığı başarıları gerçekten hak etmiştir.	45
12	Kahramanın davranışları rastlantıya bırakılmamıştır.	70
13	Kahramanın eylem ve davranışları insan gerçekliğine ilişkin dönütler sunmaktadır.	73
14	Kahraman ve karakterler arasındaki çatışma ve çözümlerin kurgulanışı; çocukların yaş ve deneyimlerine koşut olarak yaşam ve insan gerçekliğine yönelik yaşantılar edinebilmelerine olanak sağlamaktadır.	70
15	Bir bütün olarak kahramanın eylem ve davranışları, yazınsal bir kurgunun yapılandırılmasına olanak sağlamıştır.	55

Genel Ortalama: 47,06

Tablo 4: İzgü'nün Yapıtlarındaki Karakter ve Kahraman Özelliklerinin Puan Aralıkları

Tablo 4 incelendiğinde karakterlerin geliştirilmesinde çocuk edebiyatının ilkeleri açısından yetersiz puan aralığında kaldığı gözlenmektedir. İzgü, yapıtlarında ideal çocuk ve yetişkin karakterlerine yer vermektedir. İdeal karakterlerin tanımlanmasında da iyi-kötü karşıtlıklarından yararlanılmaktadır. İdeal olan karakterler olgun özellikler taşıdığı için değişim yaşamamaktadır. Karakterler durağan tiplerden oluşmaktadır. Karakterlerin geliştirilmesinde de sık sık anlatıcının tanımlamasına başvurulmaktadır. Bu nedenlerden dolayı 4. ve 5. maddelerin puan aralığı “yetersiz” çıkmaktadır.

Kahramanın rastlantısal olmayan davranışlarında yazarın toplumcu gerçekçi yaklaşımının önemli etkisi vardır. Yaşam ve insan gerçekliğini yansıtması açısından da toplumcu gerçekçi tutum önemli yer tutmaktadır. Bundan dolayı İzgü karakterlerini çocuk ya da yetişkin hiçbir ayırım yapmadan yaşam gerçekliği içinde betimlemeyi tercih etmiştir.

Bundan dolayı da 12, 13 ve 14. maddeler çok iyi puan aralığında yer almaktadır. Geriye kalan 10 maddede ise “kısmen yeterli” sonucuna ulaşılmaktadır.

İzgü'nün yapıtları içinde karakterler kurgunun en önemli unsurlarından biridir. İncelenen 15 romanın 12'si doğrudan, isimlerine kadar karakter odaklı olarak kurgulanmıştır. Yapıtlar karakter odaklı kurgulamasına karşın karakterlerin devingen özellik taşımadığı gözlenmiştir. Tip düzeyinde kalmıştır. Bunun nedeni şöyle açıklanabilir: İzgü, anlatılarını sorunlar üzerine kurgulamaktadır. Bundan dolayı da genellikle roman kişileri canlı bir karakter olmaktan çok sorunları yansıtan konu nesnelere dönüşmektedir. İzgü'nün yapıtlarındaki karakterler Forster'in (1982) ifade ettiği çok boyutlu olmayan ve daha çok sözel dil ürünlerinde yer alan “düz” ya da “ağır karakter” tanımlamasın içine girmektedir. Durağan tipler hem öykü çizgisinin denetlenmesini hem de anlatıya giren anlatı dışı öğelerin kullanımını denetlemektedir. Karakterlerin fiziksel ve ruhsal özellikleri üzerinde neredeyse hiç durulmamıştır. Çatışmalara da olayları destekleyici öge olarak yer verilmektedir. İçsel çatışmalar da karakterlerden daha çok olay örgüsünü destekler niteliktedir.

KAYNAKLAR

- Dilidüzgün, Selahattin (2003). İletişim Odaklı Türkçe Derslerinde Çocuk Kitapları. İstanbul: Morpa
- Dilidüzgün, S., S. Sever, N. Neydim, C.Aslan (2007). İlköğretimde Çocuk Edebiyatı. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Forster, E. M. (1982) Roman Sanatı.(Çev.:Ünal Aytür) İstanbul;Adam Yayınları
- İzgü, Muzaffer (1990). Bülbül Düdük. (8. baskı)Ankara:Bilgi Yay.
- İzgü, Muzaffer (2000). Karlı Yollarda.(5. baskı) Ankara:Bilgi Yay.
- İzgü, Muzaffer (2004). Konuşan Balon. (6. baskı)Ankara:Bilgi Yay.
- İzgü, Muzaffer (2005). Ökkeş Bahçivan. İstanbul: Özyürek Yay.
- İzgü, Muzaffer (2006). Kızıl Derili Çocuklar.(6. baskı) Ankara:Bilgi
- İzgü, Muzaffer (2006). Çizmeli Osman.(10. baskı) Ankara:Bilgi Yay.
- İzgü, Muzaffer (2007). Kahraman Kuçu.(6. baskı) Ankara:Bilgi Yay.
- İzgü, Muzaffer (2007). Korkak Kahraman.(5. baskı) Ankara:Bilgi Yay.
- İzgü, Muzaffer (2007). Kara Pamuk.(9. baskı) Ankara:Bilgi Yay.
- İzgü, Muzaffer (2008). Bisikletim Vız Vız.(7. baskı) Ankara:Bilgi Yay.
- İzgü, Muzaffer (2008). Hayri Potur Hary Potter'a Karşı.(1.baskı) Ankara: Bilgi
- İzgü, Muzaffer (2009). Sarı Şapkalı Kardan Adam.(7. bask) Ankara: Bilgi Yay.
- İzgü, Muzaffer (2009). Eşeğin Türküsü.(7. baskı) Ankara: Bilgi Yay.
- İzgü, Muzaffer (2009). Uçan Eşek.(8.baskı) Ankara: Bilgi Yay.

- İzgu, Muzaffer (2010). Armutçu Ayı.(7. baskı) Ankara: Bilgi Yay.
- Neydim, Necdet (1998). Çocuk ve Edebiyat-Çocukluğun Kısa Tarihi, Edebiyatta Çocuk Figürler-. İstanbul: Bu Yayınevi.
- Onur, Bekir (1993). “Sunuş”, Toplumsal Tarihte Çocuk Sempozyum Bildirileri. İstanbul:Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Postman, Neil (1995) Çocukluğun Yokoluşu. (Çev.Kemal İnal) Ankara:İmge Yay.
- Saltık, Olcay (2016). Derlenmiş Masallar İle Kurgulanmış Masalların Çocuğa Göreligi Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Sever, Sedat (2008). Çocuk ve Edebiyat. İzmir: Tudem Yayıncılık.
- Sever, Sedat (2013). Çocuk Edebiyatı ve Okuma Kültürü. İzmir: Tudem Yayıncılık.
- Tan, Mine (1993). “Çocukluk, Dün ve Bugün” Toplumsal Tarihte Çocuk Sempozyum Bildirileri. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Tavşancıl, Ezel ve Aslan Esra (2001). Sözel, Yazılı ve Diğer Materyaller İçin İçerik Analizi ve Uygulama Örnekleri. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Yavuzer, Haluk (1999). Çocuk Psikolojisi. İstanbul: Remzi Kitapevi.